

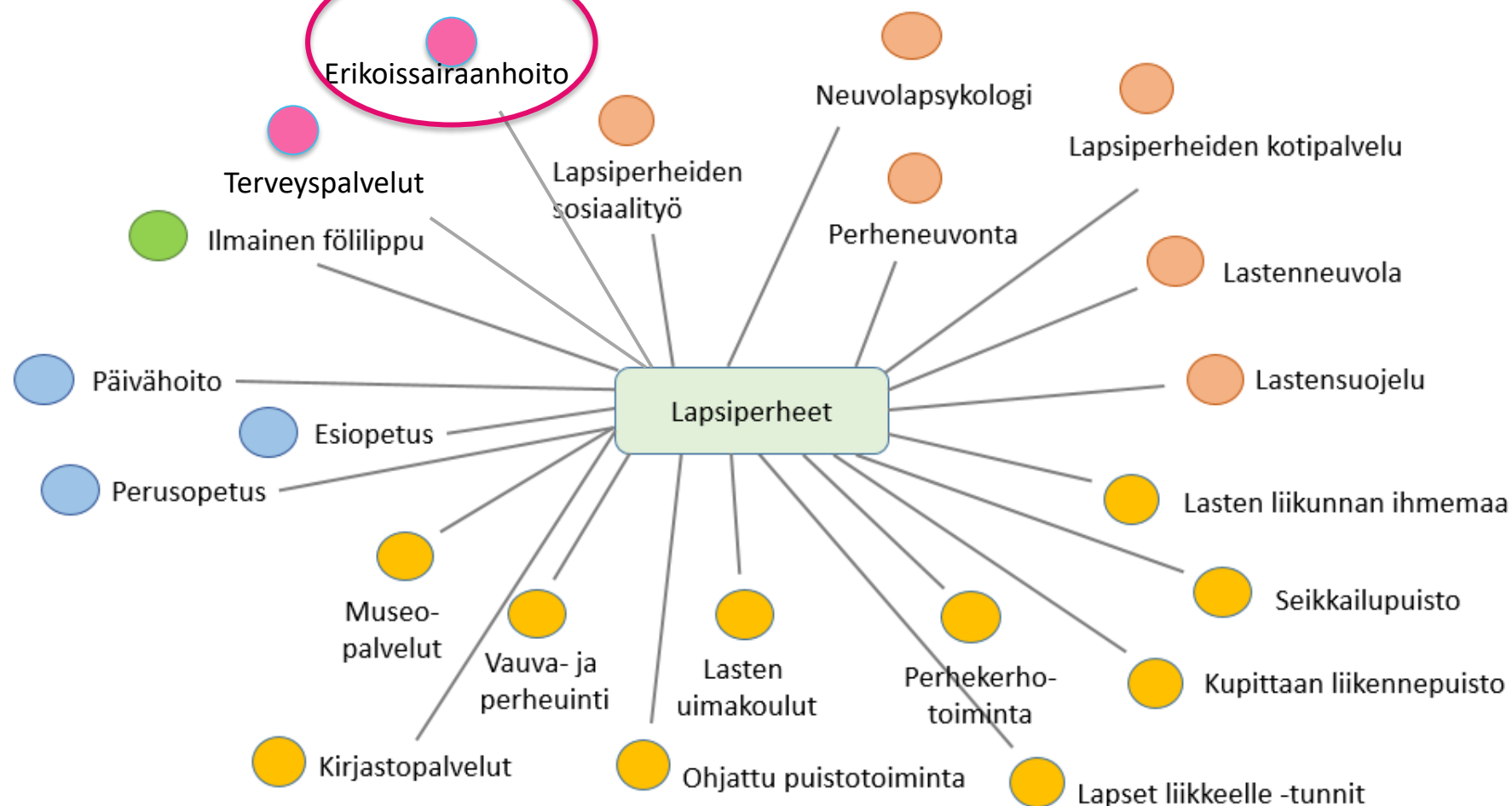
Sote-uudistuksen kuntavaikutukset
hallintovaliokunta 2.3.2021

Sisältö

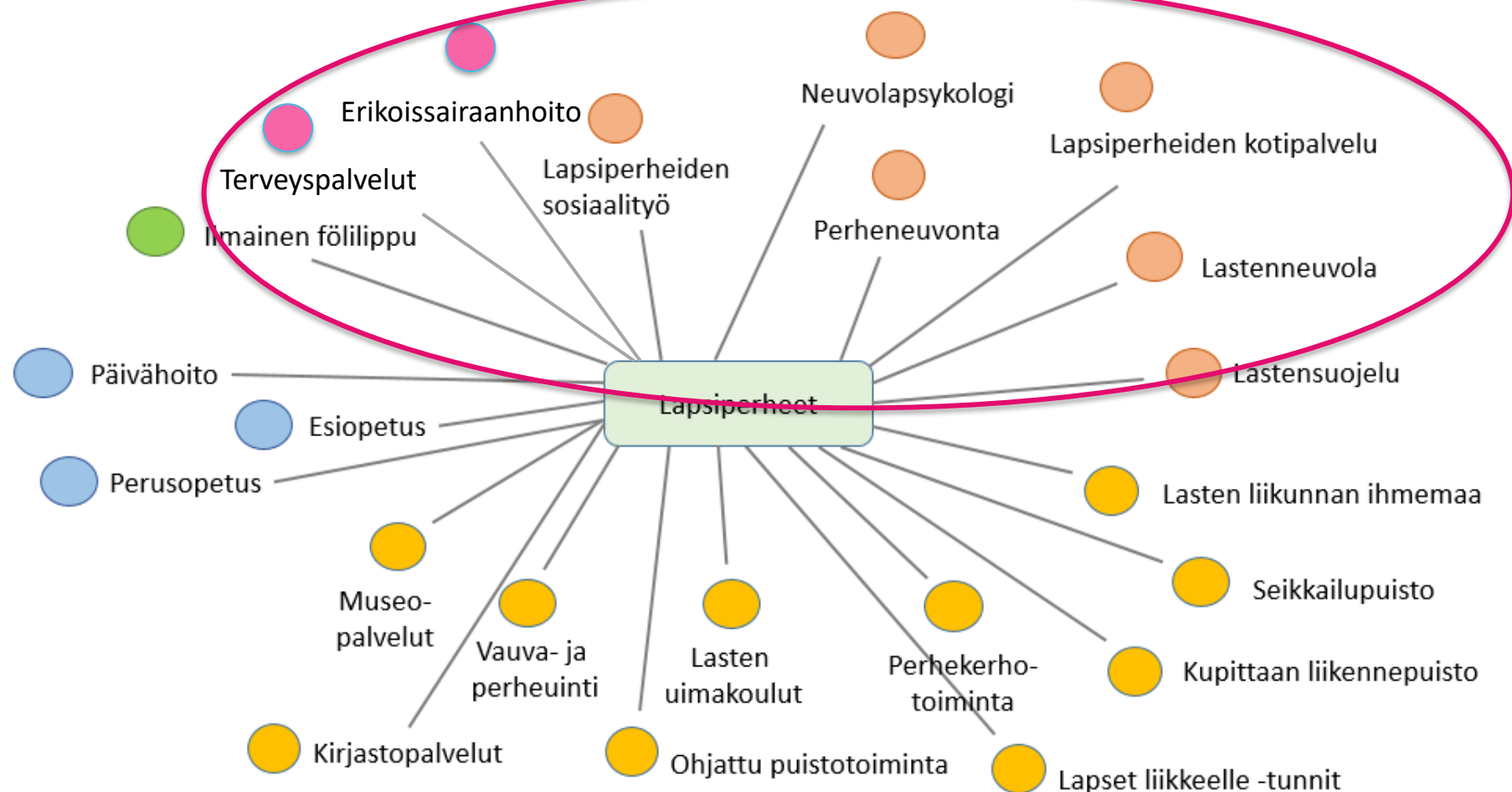
1. Toiminnalliset vaikutukset
2. Taloudelliset vaikutukset
3. Muita huomioita

1. Toiminnalliset vaikutukset

Palvelualueiden tunnistamislogiikka asiakaslähtöisesti

Palvelualueiden tunnistamislogiikka asiakaslähtöisesti

Palvelukokonaisuus hajoaa

- Kaupungin palveluiden keskinäisriippuvuus on vahva ja niitä johdetaan kokonaisuutena
 - Pyrkimys on vahvistaa kokonaisuutta entisestään
- Parhaallakaan yhteistyöllä ei korvata organisaatorajan aiheuttamaa haittaa
- Valtionäkökulmasta ”hyvinvointiasiat” ovat jatkossa hyvinvointialueen asioita, huolimatta kuntien hyvinvoinnin edistämisen tehtävästä

2. Taloudelliset vaikutukset

Kustannusvaikutukset tasataan kuntataloudessa

- Uudistuksen merkittävin muutos tapahtuu peruskunnan rahoitusmallissa
 - Kunta on ainoa liikkuva muuttuja uudistuksessa (kansalaisten verorasitus ei muutu, hv-alueet saavat menoja vastaavat tulot)
 - Peruspalvelujen valtionosuutta käytetään uudistuksen kustannusvaikutusten tasaamiseen → kuntien uuden rahoitusjärjestelmän (VOS) valmistelu aloitettava heti
 - Varhaiskasvatus ja opetus jatkossa noin 70 % kaupungin taloudesta, kantaa sopeutuspaineeet

Kasvu rahoitettava vähemmällä

- Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kaksinkertaistuu, tuloveroa ja yhteisöveroa leikataan (tulot/velka)
- Soteinvestoinnit eivät ole merkittävät kunnan investointikokonaisuudessa (alle 10 %)
- Kunnan verotusoikeuden rajaaminen edes tilapäisesti voi johtaa pysyvään sääntelyriskin realisoitumiseen
 - rahoituskustannusten nousu riskinä (kuntien velka 25 miljardia >0,5 rahoituskustannuksen nousu 125 M€/v)
- Yhteisöveron kuntaosuuden leikkauksen viesti ja vaikutus on väärä heikentäessään kasvun kannustinta

Vaikutukset arvioituja suuremmat

- Tukipalvelut eivät skaalaudu todellisuudessa (uudistuksessa oletetaan 100 % jousto)
- Muutostkustannuksia ei riittävästi huomioitu
 - Palkkaharmonisaatio ei joustaa alaspäin
- Kuntien sote-palvelujen investointeihin käytetyt lainat jäävät kunnille
- Kuntien tehtäväksi jää kattaa lakisääteisten kuntayhtymien alijäämät

3. **Muita huomioita**

Kuntien rooli muuttuu enemmän kuin on arvioitu

- Lähtökohtaisesti hyvinvointialue on valtion näkökulmasta luonteva ”toimija ja kumppani alueella”, vaikka toimialana vain sote

”De lege ferenda”

- Hyvinvointialueen verotusoikeus on looginen kehitys, mutta tulee johtamaan kokonaisveroasteen nousuun ja sen jälkeen kuntien ja hyvinvointialueiden verotusoikeuden ”priorisointikeskusteluun”
- Uusi rakenne käynnistää pysyvän keskustelun hyvinvointialueen tehtävien lisäämisestä

Muita huomioita

- Uudistuksen säästövaikutuksia julkisen talouden kokonaisuudessakaan ei ole pystytty osoittamaan
- Sopimusten mitätöimistä koskeva kirjaus laissa voi olla ongelmallinen suhteessa lainsäädännön oikeusvarmuusperiaatteen kanssa.
- Sote-uudistus kaventaa monituottajamallin hyödyntämistä ja heikentää yksityisen sektorin asemaa sote-palvelujen tuottajina

Varsinais-Suomea koskevat huomiot

- Sote-uudistuksen aikataulu liian kireä Varsinais-Suomelle, jossa soten järjestämisvastuu on nykyisin 30 eri toimijalla.
- Väliaikaishallinnon rahoitus on turvattava riittävän korkeaksi.
Kuntien intressissä ei ole rahoittaa sote-uudistuksen valmistelua
 - avainhenkilöriski

